

ANMELDELSE PÆDAGOGIK 8. aug. 2019 | kl. 08:01

Glad og optimistisk bog om motivation og dannelse

Af: *Helge Christiansen*

Denne antologi består af en række indlæg om, hvordan elever og studerende kan motiveres til at lære. Forfatterne underbygger deres synspunkter med et bredt spekter af motivationsforskning.

Fakta

Titel

Motivation

Pris

195

Sider

255

Forlag

KvaN

Der er en klar sammenhæng i dette nummer af tidsskriftet "KvaN" om motivation. Det er ikke tilfældigt sammenklaskede artikler med løs tilknytning til et fælles tema, som det ellers ofte ses. Temaet motivation varieres i de forskellige forfatteres fremstilling nuanceret og velskrevet uden unødigt anvendelse af påfuglekneb og namedropping.

Sværhedsgraden varierer, men med lærere og lærerstuderende som målgruppe rammer forfatterne målgruppen hvad angår både indhold og sprog. Centrale værdier og nøglebegreber nævnes igen og igen. Disse kerneværdier og temaer belyses ud fra tre hovedperspektiver, nemlig klasseledelse, relationer og didaktik.

Og her har vi så de gennemgående nøglebegreber, når det gælder motivation:

1. Autonomi og selvbestemmelse

Autonom motivation giver den mest effektive læring og fører til personlig vækst i et balancepunkt mellem inspiration og vejledning fra læreren og elevernes selvvirksomhed. Elevernes inddragelse i undervisningen og anerkendelse af deres bidrag er afgørende. Frygten for at fejle skal overvindes – også blandt lærerne. Autonomi er nødvendig for kreative og æstetiske læreprocesser, hvor der ikke gives noget facit på forhånd.

2. Mestring og kompetence

Eleverne skal opleve, at de mestrer et område og tilegner sig fremadskridende kompetencer. Det kræver udfordrende opgaver og eksperimenteren i samspil med lærernes vejledning. Der kan ikke være tvivl om, at alle forfattere langer ud efter en præstationsorienteret målkultur, hvor test, eksaminer og rangordning er de væsentligste elementer.

3. Gode relationer og tilknytning til et læringsfællesskab

Dette handler blandt andet om god klasseledelse, god atmosfære, gode relationer eleverne imellem og i deres forhold til lærerne og om mentalisering og empati i klasserummet.

4. Mening

Eleverne skal opleve, at der er mening i det, de arbejder med. Hans Henrik Knoop og Anne Kirketerp skriver muntert og optimistisk om, at det at leve i sig selv giver mening. Bare det at være i live er motiverende, og det skal negative og sortseende læringsmiljøer ikke ødelægge. Jan Tønnesvang, Per Schultz Jørgensen og Torben Nørregaard Rasmussen taler om mening, dannelse og indhold. Mening er også, at eleverne oplever, at der er noget i tilværelsen, der er større end deres eget univers - og at de er en del af det. Et klafkisk kategorialt dannelsesperspektiv kommer også i spil her.

Der er i mange af indlæggene en advarsel mod en læring, der motiveres gennem test, prøver, eksaminer og rangordning. Et afsluttende afsnit lægger da også vægt på en procesorienteret evaluering undervejs i læreprocesserne, der kan bruges i en fremtidig forbedring.

En læringsorienteret målstruktur skaber den bedste motivation og dybtgående læring for alle, især dem, der normalt ikke bliver belønnet og motiveret af gode karakterer og en høj placering i klassens præstationshierarki.

Den fagdidaktiske dimension er ikke behandlet særlig grundigt. I en artikel af Johannes Fibiger beskrives dog et fagligt forløb i dansk, hvor antologiens grundværdier forenes med æstetiske læreprocesser og en meningsfuld inddragelse af moderne teknologi i dansk.

Bogen er en glad og optimistisk bog om, hvordan man kan skabe en oplevelsesrig og udviklende læring og personlig udvikling. Der er beskrevet principper, som det er værd at efterleve, men spørgsmålet er, om rammerne for skolens arbejde er sådan, at det er realistisk, at lærerne kan leve disse gode intentioner ud i deres hverdag. Det stiller store krav til lærerne fagligt og personligt og kræver, at de har et godt og støttende arbejdsmiljø.

Ved læsning af denne bogs beskrivelse af motivationsforskningen opstår stille undren over, at magtens overmennesker stadig fastholder nationale test til at plage folkeskolens elever og lærere, uden at folkeskolens praktikere har nogen gavn af dem. Den samme undren gælder også ulideligt upålidelige eksamensformer, som fremmer præstationsorienteret læring, demotiverer de svage og opfordrer til overfladisk læring.

Desuagtet - der er masser af gods og muligheder for fordybelse i denne antologi. Den er hermed anbefalet til undervisere og studerende på alle niveauer.

Kompagnistræde 34, 1208 Kbh K,
tlf 3369 6300, folkeskolen@folkeskolen.dk